

Työsuojelun EU-tiedote 2/2025

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Työ- ja tasa-arvo-osasto 7.10.2025

Sisältö

1	Tanskan puheenjohtajakausi.....	4
2	Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet	6
2.1	Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021–2027	6
2.2	Direktiiviehdotus syöpädirektiivin (2004/37/EY) muuttamisesta raja-arvojen lisäämiseksi (kuudes päivitysdirektiiviehdotus)	7
3	EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano	8
3.1	Asbestidirektiivin päivitys.....	8
3.2	Direktiivi lyijyn ja di-isosyanaattien raja-arvojen asettamisesta	9
3.3	Koneasetus	10
4	Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat.....	11
4.1	Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea (ACSH)	11
4.2	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	12
4.3	Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)	14
5	Euroopan työviranomainen (ELA).....	15
5.1	Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi	16

LUKIJALLE

Tähän ajankohtaistiedotteeseen on koottu Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat sekä kuvaukset työsuojelualan EU:n toimijoista. Työsuojeluun liittyvät sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevat kansalliset lainsäädäntö- ja muut hankkeet esitetään Työsuojelun säädösvalmistelun seuranta -tiedotteessa. Kumpaakin tiedotetta päivitetään noin kaksi kertaa vuodessa.

1 Tanskan puheenjohtajakausi

Tanska toimii EU-neuvoston puheenjohtajana vuoden 2025 jälkipuoliskon ajan. Kyseessä on Tanskan kahdeksas EU-puheenjohtajakausi, jota edelleen leimaa turbulentin kansainvälisen tilanteen jatkuminen. Venäjän hyökkäyssota jatkuu Ukrainassa, EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteet ovat keskustelun kohteena, ja Lähi-idän konflikti jatkuu. Uusi monivuotinen rahoituskehys julkaistaan heti Tanskan puheenjohtajuuskauden aluksi. Siihen liittyvät ohjelmat tutkimuksen puiteohjelmasta kilpailukykyrahaan, lääkepaketti, REPowerEU ja avaruuslaki ovat esimerkkejä poliittisesti haastavista ja merkittävistä asiakokonaisuuksista, joita Tanska pyrkii edistämään tarmolla ja ripeästi.

Tanskan puheenjohtajakauden teemana on ”A strong Europe in a changing world”. Puheenjohtajakaudella on kaksi kärkeä: Turvallinen Eurooppa sekä kilpailukykyinen ja vihreä Eurooppa.

Turvallinen Eurooppa

- Ukrainan tukeminen
- EU:n kyky puolustaa eurooppalaisia intressejä monimutkaisia ja hybridiuhkia vastaan
- Laittoman muuttoliikkeen vähentäminen ja Euroopan ulkorajojen turvaaminen hyödyntämällä uusia innovatiivisia ratkaisuja
- Dis- ja misinformaatiota vastaan taisteleva
- Eurooppalaisten arvojen puolustaminen ja ylläpitäminen

Kilpailukykyinen ja vihreä Eurooppa

- Hallinnollisen taakan vähentäminen kansalaisille, yrityksille ja viranomaisille
- Sisämarkkinan vahvistaminen, innovaatioihin rohkaiseminen ja säästö- ja investointiunionin edistäminen
- Työvoiman vapaan liikkuvuuden ja tasavertaisen kohtelun turvaaminen sekä säällisten työskentelyolosuhteiden varmistaminen
- Yhteisymmärryksen saavuttaminen v. 2040 ilmastotavoitteista
- Digitalisaation, innovaatioiden ja teknologian hyödyntäminen

Työllisyys- ja työsuojelukysymyksissä Tanskan puheenjohtajakauden prioriteetteja ovat työllisyyden, osaamisen, liikkuvuuden, työolojen ja työsuojelun suhde kilpailukykyyn. Myös työmarkkinavuoropuhelun edistämistä pidetään voimakkaasti esillä.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon saralla neuvotellaan neuvoston päätelmät naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnasta sekä tuetaan naisten fyysisen itsenäisyyden ja

HLBTI-ihmisten oikeuksien vahvistamista. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota miesten ja poikien rooliin tasa-arvon edistämisessä.

Tanskan puheenjohtajuuskaudella valmistellaan myös Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin uudistettu toimintasuunnitelma sekä laadukkaiden työpaikkojen tiekartta ja köyhyyden vastainen strategia.

Danish presidency of the Council of the European Union

Vuoden 2026 EU-neuvoston puheenjohtajana ensimmäisellä puoliskolla toimii Kypros ja jälkipuoliskolla Irlanti.

2 Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet

2.1 Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021–2027

Komissio julkaisi 28.6.2021 [työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n strategiakehyksen 2021–2027](#). Koronapandemian myötä strategiakehys on erilainen aiempiin verrattuna. Covid-19 kriisin myötä työturvallisuuden ja -terveyden merkitys on entisestään korostunut. Komissio on sisällyttänyt strategiakehyksen yhdeksi avaintavoitteeksi valmiuden kohdata uusia uhkia. Muut avaintavoitteet liittyvät digitalisaatiosta, vihreästä siirtymästä ja väestörakenteen vanhenemisesta aiheutuvien työelämän muutosten hallintaan sekä työtapaturmien ja ammattitautien ennaltaehkäisyyn.

Työmarkkinaosapuolten välisellä vuoropuhelulla on tärkeä merkitys strategian toimeenpanossa. Lisäksi tarvitaan tutkimustietoa, EU-rahoitusta, parempaa lainsäädännön voimaansaattamista sekä tietoisuuden lisäämistä. Toimia on toteutettava sekä EU:n tasolla että kansallisella, alakohtaisella ja yritystasolla.

Strategiakehystä on käsitelty EU-jaostoissa ja työsuojeluneuvottelukunnassa. Eduskunnalle on toimitettu syyskuussa 2021 E-kirje (E96/2021) [perusmuistioineen](#).

Lisätietoja: Liisa Hakala
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63566

2.2 Direktiiviehdotus syöpädirektiivin (2004/37/EY) muuttamisesta raja-arvojen lisäämiseksi (kuudes päivitysdirektiiviehdotus)

Komissio on antoi 18.7.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2004/37/EY (jatkossa syöpädirektiivi) muuttamisesta aineiden lisäämiseksi ja raja-arvojen asettamiseksi sen liitteisiin I, III ja III a (COM(2025) 418 final). Direktiiviehdotuksessa esitetään sitovien raja-arvojen asettamista koboltille ja epäorgaanisille kobolttiyhdisteille, polysyklisille aromaattisille hiilivedyille (PAH-yhdisteet) sekä 1,4-dioksaanille. Lisäksi näille aineille esitetään huomautuksia ihoaltistumisen merkittävyydestä tai aineen herkistävyydestä. Hitsaushuuruja esitetään lisättäväksi direktiivin soveltamisalaan, liitteeseen I.

Asia käsittely alkoi neuvoston sosiaalityöryhmässä 1.9.2025. Ehdotuksesta laadittiin syyskuussa E-kirje (E 65/2025 vp) [perustelumuistioineen](#).

Direktiivin voimaansaattamisen ei arvioida edellyttävän lainsäätelyä, vaan se voitaisiin panna täytäntöön päivittämällä syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä annettua valtioneuvoston asetusta (113/2024).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63565

3 EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano

3.1 Asbestidirektiivin päivitys

Marraskuussa 2023 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2668 työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä annetun direktiivin 2009/148/EY muuttamisesta. Muutosdirektiivin keskeinen tarkoitus on tiukentaa nykyistä sitovaa asbestin raja-arvoa. Lisäksi direktiivi sisältää lukuisia muita merkittäviä muutoksia koskien muun muassa modernimpiin asbestipitoisuuden mittaamenetelmiin siirtymistä, asbestikartoituksia, työntekijöiden koulutusvaatimuksia sekä asbestityötä tekeville yrityksiltä vaadittavia asbestipurkulupia ja näistä luvista ylläpidettäviä kansallisia luetteloita. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 21.12.2025 mennessä.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää muutoksia valtioneuvoston asetukseen asbestityön turvallisuudesta (798/2015). Lisäksi yksittäisiä tarkennuksia tulee tehtäväksi lakiin eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista (684/2015) sekä lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006), jossa säädetään asbestipurkutyötä koskevasta ennakoilmoituksesta.

Muutokset kansalliseen lainsäädäntöön on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa on kuultu asiantuntijoita työnantaja- ja työntekijäliitoista sekä viranomaisista, joiden toimintaan muuttuvat asbestimääräykset erityisesti vaikuttavat. Kansallisten muutosten valmistelu käynnistyi kesäkuussa 2024. Ehdotukset on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain 2 ja 11 §:n, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 48 §:n sekä työturvallisuuslain muuttamisesta (HE 68/2025) annettiin kesäkuussa 2025. Valtioneuvoston asetus asbestityön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (886/2025) annettiin syyskuussa 2025.

Lisätietoja: Jarno Virtanen ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63565 (Saarikoski)

3.2 Direktiivi lyijyn ja di-isosyanaattien raja-arvojen asettamisesta

Huhtikuussa 2024 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/869, jolla päivitetään direktiiviä 2004/37/EY (ns. syöpädirektiivi) ja direktiiviä 98/24/EY (ns. kemikaalidirektiivi) lyijyn ja sen epäorgaanisten yhdisteiden sekä di-isosyanaattien raja-arvojen osalta. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 9.4.2026 mennessä.

Direktiivi pannaan kansallisesti täytäntöön päivittämällä lyijyn raja-arvoa koskevat muutokset valtioneuvoston asetukseen syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä (113/2024) ja di-isosyanaattien raja-arvoa koskevat muutokset valtioneuvoston asetukseen kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001). Asetusmuutokset valmistellaan työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63565

3.3 Koneasetus

Komissio antoi 22.4.2021 ehdotuksen (COM(2021) 202 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koneista. Asetusehdotuksella on tarkoitus korvata nykyinen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta (ns. konedirektiivi). Ehdotukseen liittyy komission vaikutustenarviointiraportti SWD(2021) 82 final sekä tiivistelmä vaikutustenarviointiraportista SWD(2021) 83 final.

Uusi koneasetus julkaistiin 29.6.2023 EU:n virallisessa lehdessä (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1230/oj>).

Asetus tuli voimaan 19.7.2023. Sitä on sovellettava 14.1.2027 alkaen, mistä eteenpäin se kumoaa vanhan konedirektiivin (2006/42/EY). Uuden asetuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa koneita koskevat olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset EU:ssa, edistää koneiden vapaata liikkuvuutta ja taata työntekijöille ja kansalaisille korkeatasoinen turvallisuus. Sosiaali- ja terveysministeriössä on vuoden 2025 keväällä käynnistetty virkavalmisteluna säädöshanke, jossa on tarkoitus laatia uusi laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä kumota nykyinen valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta. Samassa yhteydessä on tarkoitus selvittää mahdollisuus siirtää ministeriön markkinavalvontatehtävä uudelle valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle sekä siirtyä noudattamaan valvontamenettelyssä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia. Säädöshanketta käsitellään kolmikantaisesti työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa.

Lisätietoja: Anni Pietarinen ja Katja Danner
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63191 (Pietarinen) 02951 63392 (Danner)

4 Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat

4.1 Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea (ACSH)

Euroopan komission yhteydessä toimiva Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea ([Advisory Committee on Safety and Health at Work, ACSH](#)) käsittelee kolmikantaisesti työterveyteen ja työturvallisuuteen kuuluvia asioita. Komitean tehtävänä on avustaa Euroopan komissiota työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvien asioiden valmistelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa.

Kolmikantainen ACSH koostuu kolmesta Interest Groupista IG (valtio GIG, työntekijät WIG ja työnantajat EIG). IG:t kokoontuvat yleensä ennen ACSH:ia muodostamaan omat näkökantansa käsiteltäviin asioihin, mutta ne voivat tarvittaessa kokoontua myös muutoin. STM:n työ- ja tasa-arvo-osasto on edustettuna GIG:ssa.

Komitea on nimitetty uudelle toimikaudelle 1.3.2025–28.2.2028. Suomen hallituksen edustajajäsen komiteassa on osastopäällikkö Raimo Antila, ja varaedustajina toimivat johtaja Liisa Hakala ja neuvotteleva virkamies Sirkku Saarikoski, kaikki sosiaali- ja terveysministeriöstä. Työmarkkinajärjestöistä Suomea edustavat: Elinkeinoelämän keskusliitto EK: jäsen asiantuntija Anne Salomaa (varajäsenet asiantuntijalääkäri Auli Rytivaara ja asiantuntija Mikko Räsänen) sekä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, STTK ry ja Akava ry: jäsen työympäristö- ja tasa-arvoasioiden asiantuntija Anne Mironen, SAK (varajäsenet sosiaali- ja terveystalouden asiantuntija Ida Nummelin, STTK ja tasa-arvo- ja työympäristöpäällikkö Lotta Savinko, Akava).

Komitean alaisuudessa toimii direkttiivien valmisteluun ja seurantaan sekä työsuojelun eri osa-alueiden kehittämiseen liittyviä työryhmiä.

Lisätietoja: Raimo Antila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63094 (Antila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

4.2 Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (European Agency for Safety and Health at Work, EU-OSHA) on EU-komission alainen virasto Bilbaossa Espanjassa. Sen toimeksiantoja toteutetaan jäsenvaltioiden koordinaatiokeskusten (Focal Point) muodostaman verkoston avulla. Työterveyslaitos (TTL) on Suomen Focal Point.

Suomessa toimintaa ohjaa TTL:n johtama FOP-ohjausryhmä, jonka puheenjohtaja on johtaja Kirsi Ahola ja sihteeri (ns. FOP Manager) vanhempi asiantuntija Taina Pääkkönen. STM:n edustaja on johtaja Liisa Hakala. STM hoitaa EU:ssa EU-OSHA:an liittyvät hallitusten väliset edustukset ja strategiset tehtävät.

EU-OSHA:n vuosien 2023–2025 Terveellinen työ -kampanjan ”Digiajan turvallinen ja terveellinen työ” pääteemat ovat tänä vuonna ”älykkäät digitaaliset järjestelmät” ja ”tekoälyn hyödyntäminen työn johtamisessa”. EU-OSHA on julkaissut selvityksiä muun muassa siitä, miten [työntekijöiden osallistaminen](#) älykkäiden järjestelmien hankintaan ja käyttöönottoon edistää työterveyttä- ja turvallisuutta sekä mitä haittoja ja etuja [tekoäly- ja algoritmipohjaisilla työtehtävien johtamisen järjestelmistä](#) voi olla. Kampanjan teemoista saa lisätietoja [kansallisilta Terveellinen työ -kampanjasivuilta](#) sekä [EU-OSHA:n yhteisiltä eurooppalaisilta kampanjasivuilta](#). Työterveyslaitos viestii sosiaalisessa mediassa Terveellinen työ -kampanjasta #TerveellinenTyö -tunnuksella.

Osana em. kampanjaa oli [työpaikkojen hyviä käytäntöjä kartoittava kilpailu](#), jonka teema koski erityisesti työterveyden ja -turvallisuuden edistämistä digitaalisessa ympäristössä. [Eurooppalaiset voittajat](#) julkaistiin syksyllä 2025.

EU-OSHA on julkaissut Worker Exposure Survey (WES) -selvityksen [aineiston](#). Selvityksen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta syöpäriskeistä työpaikalla ja parantaa ymmärrystä siitä, missä altistumista voi mahdollisesti tapahtua.

ESENER2024-aineistosta on julkaistu [ensimmäisiä tuloksia](#). Tutkimuksessa tarkastellaan, miten työterveyttä ja -turvallisuutta johdetaan eurooppalaisilla työpaikoilla. Vastauksissa korostuivat ergonomia ja psykososiaaliset riskit. Vuosien 2009–2024 kaikki aineistot löytyvät [tästä](#).

EU-OSHA:n [uusi strategia](#) vuosille 2025–2034 on julkaistu. EU-OSHA:n tavoitteena on:

- tarjota näyttöä ja tietoa poliittisen päätöksenteon ja tutkimuksen tueksi
- tarjota työkaluja ja resursseja ennaltaehkäisyyn

- kasvattaa tietoisuutta ja edistää verkostomuotoista yhteistyötä paremman työterveyden ja -turvallisuuden edistämiseksi.

Tarkemmat käytännön toimintasuunnitelmat kuvataan ns. [Single Programming Document \(SPD\)](#) -suunnitelmassa 2025–2027.

Lisätietoja: Liisa Hakala, STM ja Taina Pääkkönen, TTL
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi, etunimi.sukunimi@ttl.fi
puhelin: 02951 63566 (Hakala) ja 046 850 5075 (Pääkkönen)

4.3 Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)

Euroopan komission yhteydessä toimii EU:n Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (Senior Labour Inspectors' Committee, SLIC). Suomen edustaja komiteassa on sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolta. Komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kulloisessa EU-puheenjohtajamaassa varsinaiseen kokoukseen sekä teemapäivään. Puolan puheenjohtajakaudella keväällä 2025 käsiteltiin työsuojeluvalvonnan ja siihen liittyvän viestinnän parhaita käytäntöjä. Syksyllä 2025 puheenjohtajamaana toimiva Tanska jatkaa saman teeman parissa, mutta keskittyy erityisesti viestintään ja muuhun vaikuttamistoimintaan.

Komitealla on erilaisia työryhmiä ja verkostoja. Suomi on mukana kuudessa työryhmässä ja kolmessa alatyöryhmässä. Näiden työryhmien tehtävät liittyvät yleisiin valvonta-asioihin, uusiin riskeihin, biologisiin tekijöihin, liikkuvien työntekijöiden työsuojeluun, kemikaaleihin, koneturvallisuuteen sekä fysikaalisten altisteiden valvontaan liittyviin kysymyksiin. Lisäksi Suomi osallistuu työsuojeluvalvonnan tiedonvaihtoverkoston SLIC-KSS, jossa viranomaiset voivat kysyä toisiltaan valvontaan liittyviä asioita.

SLIC:n työryhmiltä on vuoden 2025 aikana valmistunut mm. tarkastajille suunnatut opaat biologisten tekijöiden valvonnasta ja di-isosyanaattien valvonnasta. Lisäksi tekeillä on ohjeistusta digitalisaation, robotiikan ja tekoälyn vaikutuksesta työturvallisuuteen. Vuonna 2024 toteutetun työtapaturmien ennaltaehkäisyä maa- ja metsätaloudessa sekä rakennus- ja kuljetusalaalla käsitelleen valvontakampanjan loppuraportti on julkaistu. Asbestidirektiivin toimeenpanoon liittyvän valvontakampanjan valmistelu jatkuu.

Suomen työsuojeluvalvontajärjestelmä on SLIC:n vertaisarvioinnin kohteena syksyllä 2026. Arvioinnin puheenjohtajana toimii Luxemburg.

Lisätietoja: Arto Teronen ja Helena Kalliolinna
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63493 (Teronen) ja 02951 63091 (Kalliolinna)

5 Euroopan työviranomaisen (ELA)

Euroopan työviranomaisen (ELA, European Labour Authority, <https://ela.europa.eu/>) tavoitteena on EU:n työvoiman liikkuvuutta ja sosiaaliturvan koordinoitua koskevien sääntöjen täytäntöönpano oikeudenmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Tämä edellyttää jäsenvaltioilta hyvää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä resursseja yhteisiin toimiin.

ELA edistää EU-maiden yhteistyötä sekä muun muassa koordinoi yhteisiä ja samanlaisia tarkastuksia, tekee analyyskejä ja riskinarviointejä maiden rajat ylittävään työntekijöiden liikkuvuuteen liittyvistä asioista ja toimii sovittelijana EU-maiden välisissä riita-asioissa. ELA myös tukee jäsenvaltioita pimeän työn torjunnassa.

ELA:n hallintoneuvosto vastaa työviranomaisen strategisesta ohjauksesta ja valvoo sen toimintaa. Nimetyt kansalliset asiantuntijat samoin kuin ELA:n asiantuntijat toimivat yhteistyötahoina ja viestinviejinä jäsenmaiden ja ELA:n välillä.

ELA:n toimintaa tukee jäsenmaissa toteutettava työohjelma [ELA Single Programming Document 2025–2027](#).

Keskeiset työelämän ilmiöt, kuten alustatyö, Ukrainan pakolaiset työmarkkinoilla, lähetettyjen työntekijöiden asema, kansainväliset tiekuljetukset, rakentaminen (#EU4FairConstruction) sekä pimeän työn torjunta kokonaisuudessaan ovat olleet ELA:n toiminnan keskiössä. Toimintatapoina ovat mm. EU:n yhteiset kampanjat ja toimintaviikot sekä tietojenvaihto, tiedottaminen ja valvonta eri muodoissaan niin EU- kuin kansallisella tasolla. Yhteistyön, valvontatoiminnan ja pimeän työn vastaisen toiminnan puitteissa on virkamiesvaihtoja, oppimisvierailuja ja jäsenmaiden arviointejä sekä kootaan EU-maiden hyviä käytäntöjä.

Lisätietoja: Ks. kohta 5.1 (Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi)

5.1 Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi

ELA perusti vuonna 2021 pysyvän pimeän työn torjuntaa käsittelevän eurooppalaisen foorumin ([European Platform tackling undeclared work](#)). EU-tasolla pimeällä työllä tarkoitetaan "kaikkea palkallista toimintaa, joka on luonteeltaan laillista, mutta jota ei ole ilmoitettu viranomaisille, kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden sääntelyjärjestelmien erot". Pimeää työtä on kaikenlaisilla talouden aloilla sekä kansallisesti että rajat ylittäen.

Päävastuu pimeän työn torjumisesta on kansallisilla viranomaisilla, jotka kaikki ovat velvoitettuja torjuntatyöhön. ELA edellyttää myös työmarkkinajärjestöjen osallistuvan pimeän työn torjuntaan. Suomessa pimeän työn torjunnan kansallinen verkosto koordinoi velvoitteiden hoitamista.

Moniviranomaisyhteistyö on keskeinen osa pimeän työn torjuntaa. Työsuojeluviranomaiset käsittelevät työlöihin ja/tai työterveys- ja turvallisuusnormeihin liittyvää väärinkäyttöä ja valvovat työsuhdetta koskevan lainsäädännön noudattamista. Sosiaalivaikutusmaksupetoksia torjuvat sosiaaliturvatarkastukset ja veronkiertoa torjuvat veroviranomaiset. Myös esimerkiksi tulli- ja maahanmuuttoviranomaiset sekä poliisi ovat toiminnassa mukana. Yhteistyö järjestöjen kanssa on Suomessa luontevaa.

Suomessa pimeän työn torjunta on osa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa. Hallitus hyväksyi 19.12.2024 [harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman vuosille 2024–2027](#).

Lisätietoja:

National Liaison Officer Finland: Noora Mattsson

Kokonaiskoordinaatio/Management Board: Henna Huhtamäki, STM (Kimmo Ruth, TEM)

Tiedonvälitys, WG on Information: Päivi Kantanen, TEM (Eeva Tiira, HTSY, Eva Mäntymäki, AVI)

EURES (Eurooppalainen työnvälitysverkosto): Laura Perheentupa, TEM

Sosiaaliturva- ja vakuutusasiat: Henna Huhtamäki, STM

Lähetetyt työntekijät: Anu Ikonen, AVI

Pimeän työn torjunta: Päivi Kantanen, TEM (Kirsi Kyrkkö, STM)

ELA:n työsuojelusidonnaiset asiat: Kirsi Kyrkkö, STM

Jäsenmaiden välinen sovittelu, WG on Mediation: Henna Huhtamäki, STM

Tarkastustoiminta, WG on Inspections: Riikka Mandelin-Hakala, AVI (Maria Kuusmin, AVI)

NordicBaltic-yhteistyö: Riku Rajamäki, STM

Yhteystiedot

liaison officer: etunimi.sukunimi@ela.europa.eu

ministeriöt: etunimi.sukunimi@gov.fi

AVI: etunimi.sukunimi@avi.fi